

Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse määruste muutmine seoses mehitamata sõidukite seire ja tõrje rollijaotusega“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Vabariigi Valitsuse määruste muutmise määruse eelnõu eesmärk on täpsustada Vabariigi Presidendi poolt 29.06.2026. a otsusega nr 759 välja kuulutatud korrakaitseseaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadusest (mehitamata sõidukite seire ja tõrje rollijaotus) (902 SE) tulenevate õiguste ja kohustuste rakendamist.

Kõnealune seadus tingib ka rakendusaktide muutmise – riigikaitseobjektide turvatöötajate õigus mehitamata õhusõiduki lendu sekkuda vajab ka rakendusaktis täpsustamist raadioside piiramise osas, samuti täpsustatakse riigikaitseobjektide kaitsmisega seonduvat koostööd, teabe vahetamist ja nõustamist.

Eelnõuga muudetakse Vabariigi Valitsuse 23. septembri 2016. a määrust nr 106 „Riigikaitseobjekti kaitse kord“ ja Vabariigi Valitsuse 12. detsembri 2005. a määrust nr 301 „Raadioside piiramise kord“.

Määruse rakendamine toob riigikaitseobjektide (RKO) valdajatele kaasa mõningase halduskoormuse järgmistel põhjustel:

- eelnõu kohaselt määrab RKO valdaja kontaktisiku, kelle kontaktandmed tuleb esitada Kaitsepolitseiametile ja Kaitseväele. Kontaktisiku andmete muutumisest tuleb viivitamata Kaitsepolitseiametit ja Kaitseväge teavitada;
- RKO valdajad peavad objekti kohal oleva õhuruumi seiramil saadud seireandmeid jagama Politsei- ja Piirivalveameti (PPA), Kaitseväe ja Transpordiametiga;
- eelnõu näeb ette ka kohustuse esitada riskianalüüs ja turvaplaan ning ka uuendatud riskianalüüs ja turvaplaan arvamuse andmiseks PPA-le ja Kaitseväele.

Määruse rakendamisega nõustamistegevuseks vajalik ressurss tuleb leida sisemiste ressursside arvelt.

Ühe kõrge riskiga taristuobjekti puhul võib esialgne seire- ja tõrjelahenduste soetuskulu olla hinnanguliselt suurusjärgus 100 000 kuni 500 000 eurot, sõltuvalt objekti suuruselt, katvuse vajadusest ja valitud tehnilisest lahendusest. Praktikas võib maksumus olla ka suurem, kui kasutatakse mitut tuvastustehnoloogiat paralleelselt ja kõrgema klassi seadmeid.

Määruse rakendamisel tulusid ei kaasne.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Riigikantselei õigusosakonna õigusnõunik Kärt Voor (kart.voor@riigikantselei.ee, 5308 0939) ning julgeoleku ja riigikaitse koordinatsioonibüroo ametnikud. Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Riigikantselei tugitegevuste osakonna büroo- ja dokumendihalduse valdkonna keeleteimetaja Piret Grigorjeva (piret.grigorjeva@riigikantselei.ee, 693 5507).

1.3. Märkused

Eelnõu on seotud Riigikogus 17.06.2026. a vastu võetud korrakaitseseaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seadusega (mehitamata sõidukite seire ja tõrje rollijaotus) (902 SE).

Eelnõukohase määrusega muudetakse järgmisi Vabariigi Valitsuse määrusi:

- Vabariigi Valitsuse 23. septembri 2016. a määrust nr 106 „Riigikaitseobjekti kaitse kord“ (RT I, 12.03.2019, 33);
- Vabariigi Valitsuse 12. detsembri 2005. a määrust nr 301 „Raadioside piiramise kord“ (RT I, 29.12.2024, 14).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Eelnõu §-ga 1 muudetakse Vabariigi Valitsuse 23. septembri 2016. a määrust nr 106 „Riigikaitseobjekti kaitse kord“.

Eelnõu § 1 punktiga 1 täiendatakse määruse § 5 lõike 2 esimest lauset, et objekti ajutiseks riigikaitseobjektiks määramisest teavitatakse lisaks Kaitsepolitseiametile ka Politsei- ja Piirivalveametit ning Kaitseväge, sest neil kõigil on roll taristukaitse planeerimisel ja teostamisel.

Eelnõu § 1 punktiga 2 muudetakse määruse § 6 lõiget 2. Selleks, et Kaitsepolitseiamet ja Kaitseväge saaksid vajaduse korral riigikaitseobjekti valdajaga ühendust võtta, on vaja, et neil on ajakohastatud RKO valdaja kontaktisiku kontaktandmed. Samuti tuleb RKO valdajal Kaitsepolitseiametit ja Kaitseväge teavitada, kui kontaktisiku andmed muutuvad.

Eelnõu § 1 punktiga 3 täiendatakse määruse § 6 lõikega 4, mis sätestab, et kui objekti kohal olevat õhuruumi seiratakse, tagab A-, B-, C- ja F-kategooria objekti valdaja ja turvaettevõtja vastavalt turvategevuse seaduse § 10 lõike 1 punktile 11, et selle objekti kohal oleva õhuruumi seireandmeid jagatakse Politsei- ja Piirivalveameti, Kaitseväge ja Transpordiametiga. Kuivõrd 902 SE-ga muudetakse TurvaTS ning sätestatakse turvaettevõtjale uus kohustus, milleks on turvaobjekti õhuruumi seireandmete (kui õhuruumi seiratakse) jagamine, tuleb määruuses sätestada, et selle kohustuse täitmise tagamine on RKO valdaja ja turvaettevõtja ülesanne (olenevalt sellest, kas turvateenust pakub turvaettevõtte või siseturvakorraldaja).

Korrakaitseseaduse ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse (mehitamata sõidukite seire ja tõrje rollijaotus) eesmärk on, et kaitsemeetmete rakendamise vajadus lähtub objekti riskianalüüsist ja turvaplaanist ning kui nende kohaselt on teatud objekti puhul võimalus mehitamata õhusõiduki (MÕS) rünnakuks, mis võib tekitada tõrkeid elutähtsa teenuse osutamisel, siis selleks, et MÕS tõrjuda, peab RKO valdaja ka õhuruumi seirama.

Kõnealuse seaduseelnõu seletuskiri: „Eelnõuga kehtestatakse objektile tegutsevatele turvaettevõtjatele kohustus jagada seireandmeid pädevate ametiasutustega. Samuti täiendatakse Vabariigi Valitsuse määrust nr 106 „Riigikaitseobjekti kaitse kord“, et kehtestada ka riigikaitseobjektide valdajatele kohustus jagada asjakohaseid seireandmeid pädevate asutustega (RKO füüsilise kaitse miinimummeetmed on kehtestatud selle määruse lisades). See avaldab mõju eeskätt neile, kes otsustavad seireseadmed vabatahtlikult kasutusele võtta, ning

kohustuslikus korras üksnes neile, kelle riigikaitseobjekti riskianalüüsi ja turvaplaani kohaselt on see vajalik.“

RKO valdaja/turvaettevõtja poolt seiramise tulemusena saadud andmed ei sisalda isikuandmeid. RKO valdaja / turvaettevõtte seirab, aga ei tuvasta; isikuandmete töötlemine ei ole RKO valdaja / turvaettevõtte ülesanne. RKO valdaja seirepildile ilmuvad märged lendavate objektide kohta, mis RKO suunas liiguvad. Vabariigi Valitsuse määruse „Riigikaitseobjekti kaitse kord“ § 7¹ reguleerib isikuandmete töötlemist kaitseabinõude kohaldamisel. Ka seirevahendite tootjad peavad arvestama isikuandmete kaitse nõuetega ning neil ei ole lubatud eraettevõtetele müüa selliseid seadmeid, mis võimaldavad isikuid tuvastada.

Eelnõu § 1 punktiga 4 täiendatakse määruse § 7 lõikega 3¹ ja sätestatakse, et Kaitsepolitseiamet, Politsei- ja Piirivalveamet, Kaitsevägi, Riigi Infosüsteemi Amet ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet nõustavad oma pädevuse piires A-, B-, C- ja F-kategooria objekti valdajat mehitamata õhusõidukist tuleneva ohu tõrjumiseks rakendatavate kaitseabinõude vallas.

Kaitseabinõude rakendamise vajadus lähtub objekti riskianalüüsist ning on kohustuslik riigikaitsealase tähtsusega objekti valdajale. Elutähtsate teenuste osutajate, sh RKO valdajate nõustamist taristu füüsilise ja küberturvalisuse vallas koordineerib Riigikantselei ja teeb seda koostöös Politsei- ja Piirivalveameti, Kaitsepolitseiameti, Riigi Infosüsteemi Ameti, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (TTJA) ning Kaitseväega.

Vabariigi Valitsuse seaduse § 77 lõike 1 p-d 13 ja 14 sätestavad Riigikantselei ülesanded: Riigikantselei juhib riigi julgeolekuolukorra analüüsimist ja hindamist ning riigikaitse planeerimist, koordineerib täidesaatva riigivõimu asutuste tegevust riigikaitse arendamisel ja korraldamisel ning korraldab psühholoogilist kaitset ning töötab välja riigi kriisireguleerimispoliitika ja koordineerib selle elluviimist. Samuti sätestab Riigikantselei põhimäärus, et Riigikantselei täidab mh ülesannet, milleks on kriisireguleerimispoliitika väljatöötamine ja asjaomaste valitsusasutuste tegevuse koordineerimine selle elluviimisel. Kuivõrd määruse eelnõu laiendab Kaitseväge, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti, Riigi Infosüsteemi Ameti ning Politsei- ja Piirivalveameti ülesandeid ning seejuures on tegemist nn laia riigikaitse rakendamisega, on seetõttu koordineerijaks Riigikantselei.

Eelnõu § 1 punktiga 5 täiendatakse määruse § 7 lõikega 5, mille kohaselt edastab Kaitsevägi viivitamata Kaitseväge korralduse seaduse § 3 lõike 3¹ punkti 3 alusel A-, B-, C-, E- ja F-kategooria objekti valdajale Eesti õhuruumi valvamise käigus saadud teabe õhuruumis ja selle lähiümbruses lendavate avastatud ja tuvastatud, objekti ohustavate mehitamata õhusõidukite kohta.

Teabe edastamise vajaduse tingib asjaolu, et asutused saavad oma ülesandeid täita siis, kui neil on asjakohane vaata. Samamoodi ka RKO puhul, mille turvatöötajal ja turvajuhil on MÕS lendu sekkumise õigus, saaks teada, kui ohtlik MÕS neid ohustab, ja vajaduse korral end kaitsta.

Siseministeeriumi ettepanekul on normis loetletud objekte täiendatud ka E-kategooria objektidega. Mehitamata õhusõidukitest lähtuv oht ei piirdu üksnes A-, B-, C- ja F-kategooria objektidega, vaid võib samavõrra ohustada ka julgeolekuasutuste kasutuses olevaid objekte, mille kaitse on riigi julgeoleku seisukohalt kriitilise tähtsusega. Kaitseväge poolt Eesti õhuruumi valvamise käigus saadud teabe õigeaegne edastamine võimaldab objekti valdajal rakendada

viivitamata vajalikke kaitse- ja julgeolekumeetmeid ning aitab tagada ühtse olukorrateadlikkuse kõigi kõrgendatud kaitsevajadusega objektide puhul. E-kategooria objektide hõlmamine tagab regulatsiooni terviklikkuse ja võrdse kaitsetaseme kõigile kõrgendatud riskiga objektidele.

Eelnõu § 1 punktiga 6 täiendatakse määruse § 8 lõiget 4 ja sätestatakse, et kinnitatud riskianalüüs ja turvaplaan edastatakse arvamuse andmiseks Politsei- ja Piirivalveametile ning Kaitseväele.

Normi täiendamine on vajalik seetõttu, et Kaitsevägi ning Politsei- ja Piirivalveamet saavad tulenevalt muutnud õhuohtudest lisaülesande nõustada riigikaitseobjekti valdajaid nii riskianalüüsi kui ka turvaplaani koostamisel. Kaitseväel ning Politsei- ja Piirivalveametil on õhuseire ja -tõrje tervikvaade ning nad saavad seetõttu hinnata, kas ja kuidas RKO valdaja meetmed tervikusse sobituvad.

Riigile kriitilise taristu, st riigikaitseobjektide turvameetmed, on mitmekihilised. Esmane taristu valve ja kaitse lasub taristu valdajal. Juhul kui tegemist on ühtlasi ka elutähtsa teenuse osutajaga, määrab lisanõuded elutähtsat teenust korraldav asutus (nt elektri puhul Kliimaministeerium).

Nendeks nõueteks võivad olla erinevad passiivse kaitse nõuded nagu täiendav aed ümber perimeetri, vajalik varuosade varu, et taastada kiiresti teenuse osutamine, vms. Viimase kihina näeb riigikaitseseaduse § 86 lõige 5 ette, et riigikaitseobjekti kaitssesse võib kaasata Kaitseväge ja Kaitseliitu korrakaitseseaduse §-des 16¹ ja 16² sätestatud alustel ja korras. See tähendab seda, et turvaplaanis peab kajastuma, millisest ohu lävendist alates on vajalik kaasata riigi jõuasutused taristu kaitse tegevustesse. Samuti tähendab see seda, et nii Politsei- ja Piirivalveametil kui ka Kaitseväel on vajalik oma ressursi planeerimiseks ette teada, mida täpselt saab oma vahenditega taristu valdaja ise teha, millised on olulisemad võimelüngad, mis on kriitilised kaitset vajavad komponendid jms. Tagamaks riigile ja kogu ühiskonnale kõige olulisema taristu kaitse tervikvaates, on vajalik, et koostöö toimib juba planeerimisfaasis, sestap tuleb riskianalüüs ja turvaplaan edastada lisaks Kaitsepolitseiametile arvamuse avaldamiseks ka Politsei- ja Piirivalveametile ja Kaitseväele kui taristu kaitssesse kaasatavatele asutustele, samuti kui õhuohtude seire ja tõrjega tegelevatele asutustele.

Eelnõu § 1 punktiga 7 täiendatakse määruse § 9 lõiget 2, et uuendatud riskianalüüs ja turvaplaan edastatakse ka Politsei- ja Piirivalveametile ning Kaitseväele. See nõue võimaldab Politsei- ja Piirivalveametil ja Kaitseväel olla jooksvalt kursis võimalike muudatustega, mis võivad olla seotud nt investeeringutega, personali täiendava väljaõppega, aga kindlasti ka teisenenud julgeolekuolukorraga või -ohtudega. Teavitamine on vajalik, et Politsei- ja Piirivalveamet ja Kaitsevägi saaksid teha vajaduse korral muudatuse ka oma plaanides. **Punktiga 8** täiendatakse § 9 lõikega 2¹, mille kohaselt tuleb uuendatud riskianalüüs ja turvaplaan edastada Politsei- ja Piirivalveametile ning Kaitseväele arvamuse avaldamiseks juhul, kui nende korralisel uuendamisel muutuvad objekti turvalisuse tagamiseks rakendatavad meetmed. Selle kohustuse sätestamise selgitused on esitatud eelnõu § 1 punktis 6.

Eelnõu § 1 punktiga 9 täiendatakse määruse § 10 lõikega 1¹ ja sätestatakse, et Kaitsepolitseiamet küsib enne turvaplaani kooskõlastamist määruse § 7 lõikes 3¹ nimetatud asutuste arvamust rakendatavate kaitseabinõude kohta.

Riskianalüüs ja turvaplaan tuleb esitada nii Kaitsepolitseiametile, Politsei- ja Piirivalveametile kui ka Kaitsevæele. Samas on oluline, et ohtusid vaadatakse 360 kraadi, mis tähendab seda, et küberturvalisuse nõuete kohta peab oma arvamuse andma Riigi Infosüsteemide Amet ning võimaluse kohta kasutada elektroonilise side seaduses sätestatud raadioside piiramist – Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

Eelnõu §-ga 2 muudetakse Vabariigi Valitsuse 12. detsembri 2005. a määrust nr 301 „Raadioside piiramise kord“ ja täiendatakse seda §-ga 2³, mis sätestab raadioside piiramise MÕS-st lähtuva ohu tõrjumiseks.

Korrakaitseaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse (mehitamata sõidukite seire ja tõrje rollijaotus) eelnõu (902 SE) § 2 punktidega 2 ja 3 täiendatakse elektroonilise side seaduse § 115 uute punktidega, mis võimaldavad raadiosidet piirata Politsei- ja Piirivalveametil (nende poolt valvataval objektil ja selle vahetu läheduse kohal olevas õhuruumis. Nende objektide loetelu on kehtestatud PPVS § 3 lõike 4 alusel), julgeolekuasutusel (ehk Välisluureametil ja Kaitsepolitseiametil julgeolekuasutuste seaduses sätestatud korras) ning RKO turvatöötajal ja turvajuhil (ESS § 115 lõike 1 punktis 7 sätestatud tingimustel). Seetõttu tuleb täiendada määrust ning kehtestada tingimused, millal võib raadiosidet piirata MÕS-st lähtuva ohu tõrjumiseks.

Märgime, et raadioside piiramisel tekkida võivaid negatiivseid mõjusid on võimalik mh maandada läbi asjakohaselt koolitatud personali (turvatöötajad, politseiametnikud, kaitsevæelased). Oma ametnike vastava koolitamise eest vastutab asutus/turvaettevõtte ise. Näiteks on Kaitsevæel staabi- ja sidepataljon, mille eesmärk on korraldada diviisi juhtimistoetust ning laiendada strateegilist sidet taktikalistele üksustele. Sidekompaniis toimuv eriala ehk sidealane väljaõpe hõlmab elektroonika ja elektrotehnika põhialuseid, radio- ja traatsidet, IT-aluseid ning taktikalist sidesüsteemi.

Politseiametnike asjakohane väljaõppe tuleb siseregulatsioonidest (analoogselt nt erinevate relvade kasutamisega – PPA enda siseregulatsioonid sätestavad vastavalt relvade tüüpidele erikoolituse nõuded). politseiametnikele selliselt neid asju eraldi välja kirjeldatud.

Nõuded turvatöötaja väljaõppele on kehtestatud turvategevuse seaduse § 4 lõike 3 alusel kehtestatud siseministri 16.05.2024. määruses nr 13 „Turvategevuse eeskiri“.

Kuivõrd see on haldusorgani ja riigi ülesanne tagada, et neil ametnikel oleks asjakohane väljaõpe, siis eraldi regulatsiooni seaduse või määruse tasandil kavandatud ei ole ning selleks puudub ka vajadus.

Raadioside piiramise aluseks on TTJA poolt ESS alusel antav sagedusluba, millesse lisatakse olenevalt objektist ja ka selle objekti lähedal olevate objektide eripärast lisatingimusi. See tähendab, et TTJA arvestab sagedusloa andmise ja selle tingimuste puhul objekti ümbritseva taristu ja muu sellisega.

TTJA ettepanekul lisatakse ka ruumiline piirang õhuruumi kõrguse kohta (vertikaalsihis), milleks on PPA, julgeolekuasutuse ning RKO turvatöötaja ja turvajuhi poolt raadioside piiramisel kuni 2500 jalga keskmisest merepinnast. Eesmärk on välistada liinilendudele häirete tekkimine. Seda kõrgust kasutatakse kontrollitava õhuruumi alumise piirina ning sellest kõrgusest alates peab arvestama raadioside piiramise mõju lennundusele.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

4. Määruse mõjud

Sihtrühm:

- 1) Kaitsevägi;
- 2) Politsei- ja Piirivalveamet;
- 3) Riigi Infosüsteemi Amet;
- 4) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet;
- 5) Riigikantselei;
- 6) RKO-de valdajad;
- 7) turvaettevõtted/siseturvakorraldajad.

1. Mõju riigikaitseobjektide valdajatele

Vabariigi Valitsuse 6. aprilli 2017. a korraldust „Alaliste riigikaitseobjektide määramine“ muudeti ja täiendati RKO-de nimekirja (AK tase). Käesoleva määruse jõustumisel on mõju kõigile RKO valdajatele, kes peavad edaspidi oma riskianalüüsis ja turvaplaanis arvestama ka mehitamata õhusõidukitest tulenevate ohtudega.

Uue ülesandena peavad Kaitseväge, Riigi Infosüsteemi Amet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ning Politsei- ja Piirivalveamet hakkama nõustama RKO-de valdajaid. Kuivõrd tegemist on uue ülesandega, peavad nimetatud asutused oma sisemiste ressursside arvelt leidma võimalused, kuidas nõustamistegevust ellu viia. Nõustamist koordineerib Riigikantselei.

Lisaks nõustamisele kaasneb regulatsiooni rakendamisega vajadus töötada välja meetodikad, juhendmaterjalid ja koostöökorraldus ning arendada vastavat erialast pädevust. Samuti eeldab uus regulatsioon täiendavat planeerimis-, koolitus- ja koordinatsioonitegevust.

Asutustele ei nähta seoses selle uue ülesandega ette ametikohti ega eelarvelisi vahendeid.

Riigikaitseobjektideks on erinevates kriisides riigile kriitilise tähtsusega taristu. Seni kehtinud korra järgi oli kohustus RKOsid nõustada vaid Kaitsepolitseiametil. Sagenenud drooniintsidite ja muutunud ohuolukorra tõttu on vajalik kaasata riigile kriitilise taristu kaitseplaanide koostamisse ning ohtudest teavitamiseks ka teised asjaomased riigiasutused, et tekiks 360 kraadi vaade kõigile ohtudele.

Ühe kõrge riskiga taristuobjekti puhul võib esialgne seire- ja tõrjelahenduste soetuskulu olla hinnanguliselt suurusjärgus 100 000 kuni 500 000 eurot, sõltuvalt objekti suurusest, katvuse vajadusest ja valitud tehnilisest lahendusest. Praktikast võib maksumus ulatuda ka kõrgemale, kui kasutatakse mitut tuvastustehnoloogiat paralleelselt ja kõrgema klassi seadmeid. Sealjuures tuleb arvestada, et ühe objekti tõhusaks kaitseks ei piisa üldjuhul ühest seadmest, vaid vajalik on mitme sensori ja tõrjevahendi kooskasutus, et tagada piisav katvus, töökindlus ning võimekus erinevates olukordades. Näiteks raadiosagedusel põhinev MÕS-ide tuvastussüsteem koos tarkvara ja paigaldusega võib maksta ligikaudu 10 000 kuni 40 000 eurot, samas kui võimekamate ja suurema katvusega lahenduste hinnad algavad ligikaudu 40 000 eurost ning võivad ulatuda kuni 250 000 euroneni seadme kohta. Radarisüsteemil põhinev lahendus koos

integreeritud tarkvaraga maksab 150 000 kuni 700 000 eurot ning optilise või termokaamera lisamine 5000 kuni 20 000 eurot.

Tõrjevahenditest on võrgupüssi turuhind üldjuhul vahemikus 5000 kuni 15 000 eurot seadme kohta ning püüdurvõrgu süsteem koos vajalike tarvikutega maksab 3000 kuni 10 000 eurot. Samas tuleb arvestada, et seire- ja tõrjeseadmete hinnatase võib sõltuvalt tehnoloogiast, võimekusest ja kasutusotstarbest märkimisväärselt varieeruda. Näiteks elektroonilise side segaja või protokollide häkkimise võimekusega süsteemi soetamismaksumus võib ulatuda ligikaudu 500 000 euronini ning ka aktiivradarite hinnatase võib jääda samasse suurusjärku.

Seega võib terviklahenduse maksumus sõltuvalt tehnilisest tasemest, süsteemide kihilisusest, seadmete arvust ja kaitstava ala ulatusest varieeruda mitmekümnest tuhandest eurost kuni mitmesaja tuhande euronini ning ulatuda keerukamate ja kõrgema kaitsetasemega lahenduste puhul ka üle miljoni euronini, mis näitab, et tegemist on märkimisväärselt investeeringut nõudva võimekusega. Aastane püsikulu, mis katab hoolduse, tarkvaralitsentsid, süsteemide uuendused, kalibreerimise, kulumaterjali asendamise ning personali regulaarse väljaõppe, on hinnanguliselt ligikaudu 10 kuni 20 protsenti esialgsest investeeringust. Kui elutähtsa teenuse osutaja ei soeta seadmeid ise, vaid kasutab turvaettevõtja teenust, kujunevad kulud vastavalt sellele, kuidas turvaettevõtja seire- ja tõrjeteenuse hinnastab, hõlmates nii investeeringu amortisatsiooni, hoolduskulud kui ka personali- ja valmisolekukulu. Tegemist on indikatiivse hinnanguga, kuna Eestis puudub seni laialdane praktika selliste integreeritud MÕS-ide seire- ja tõrjelahenduste rakendamisel kõrge riskiga tsiviiltaristul. Toodud näide käsitleb riigikaitseobjekte, millega võivad kaasneda kulud ka riigieelarvele juhul, kui objekti omanikuks on riigiasutus. See puudutab ligikaudu 14 riigiasutust ja kokku umbes 120 objekti, millest suuremal osal on vastav võimekus juba olemas.

2. Raadioside piiramise õiguse laiendamise mõjud on esitatud korrakaitseaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu mõjude osas.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisel ei kaasne tulusid. Määruse rakendamisega nõustamistegevuseks vajalik ressurss tuleb leida sisemiste ressursside arvelt.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras. Määruse jõustumine on seotud korrakaitseaduse muutmise ja sellest tulenevalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu jõustumisajaga (üldkorras). Määrus ei vaja rakendamiseks üleminekuaega.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks tähtajaga 02.07.2026 ministeeriumidele ja arvamuse avaldamiseks Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile, Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidule, AS-le Elering, Eesti Turvaettevõtete Liidule, Lennuakadeemiale, AS-le Tallinna Lennujaam, Lennuliiklusteeninduse AS-ile, MTÜ-le Estonian Aviation Cluster, Eesti Kaitse- ja Kosmosetööstuse Liidule, AS-ile Elering, AS-ile Eesti Energia ja Viru Energo OÜ-le.

Kooskõlastustabel, milles nähtuvad kuni 08.07.2026 saabunud märkused ja Riigikantselei tagasiside neile, on käesolevale seletuskirjale lisatud.

Keit Kasemets
Riigisekretär